

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/494/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513203116
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3513203116.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, v konaní zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421 proti odporčkyni O. B., štátnej občianky M. republiky, bytom u p. R. V., O. XX/X-X, B. Z., o zaplataenie 522,- eur a iné, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 10C/243/2013-60 zo dňa 18. marca 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol v celom rozsahu návrh, ktorým sa navrhovateľ ako majiteľ zmenky nadobudnutej indosamentom od spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. domáhal voči odporčkyni ako vystaviteľovi vlastnej zmenky nároku na zaplataenie zmenkovej sumy 522,- eur, špecifikovaného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne a špecifikovaného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy. Návrh bol uplatnený procesným postupom podľa Nariadenia (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie). Svoje zamietavé rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa tým, že z vyjadrenia navrhovateľa malo vyplývať, že predložená zmenka je vistazmenkou. Súd preskúmal zmenku z pohľadu jej splatnosti, pričom dospel k záveru, že ide o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť z dôvodu jej neurčitosti. Neurčitý údaj splatnosti zmenky je spôsobený zápsmi údajov na zmenke, keď zo zápisu "zaplatím za túto zmenku pri predložení", je uvedená splatnosť na nahliadnutie a z údaju "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia" je uvedená splatnosť na určitý čas. Súd nemohol považovať tento údaj za predĺženie lehoty v zmysle § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, keďže tento údaj vzbudzuje pochybnosť o druhu splatnosti zmenky. Ak by vystaviteľ zmenky mal vôľu predĺžiť lehotu na videnie zmenky, údaj mal správne znieť "na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia". V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1 Obdo 59/2010 zo dňa 26.01.2011, ktorý jednoznačne skonštatoval, že ak sú v zmenke uvedené dve rozdielne určenia splatnosti (na videnie a do dvoch rokov od vystavenia), spôsobuje to jej neplatnosť, a to s poukazom na ustanovenie § 33 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, v znení neskorších predpisov. Z uvedeného je zrejmé, že pri uplatňovaní zmenkového práva sa uplatňuje prísny formalizmus. Z týchto dôvodov súd návrh v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporckovi nepriznal náhradu trov konania, pretože si žiadne neuplatnil.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. b) a f) OSP a podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.. V odvolaní uviedol, že právny záver prvostupňového súdu o neplatnosti zmenky pre neurčitosť údaju o jej splatnosti je nesprávny. V zmysle čl. I § 33 zákona č. 191/1950 Zb. - Zákon

zmenkový a šekový, môže byť splatnosť zmenky určená len 4 spôsobmi predpokladanými zákonom inak je zmenka neplatná. Jedným z takýchto spôsobov je splatnosť zmenky na videnie. Ide o tzv. vistazmenku, pričom zákon výslovne neuvádza ako má doložka o takejto splatnosti zmenky znieť. Podľa zmenkovej doktríny a judikatúry možno považovať pri vistazmenkách za zaužívané označenie údaj o zročnosti slovné spojenia „na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“, „na videnie“. Je teda zrejmé, že údaj o zročnosti uvedený na navrhovateľom predloženej zmenke „pri preložení“ je tradičný údaj, ktorý sa ako údaj o splatnosti pri vistazmenke používa. V zmysle čl. I § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu predĺžiť alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa musí na zmenke uviesť. Opätovne ani v tomto prípade zákon neuvádza ako údaj o predĺžení lehoty, resp. skrátení lehoty splatnosti na zmenke uviesť. Vychádzajúc zo zásady tzv. rigor cambialis, formálna zmenková prísnosť, mali by byť náležitosti na zmenke uvedené tak určito, aby nezávislá priemerne vyspelá tretia osoba, ktorá zmenku nikdy predtým nevidela, mohla posúdiť pri čítaní jej textu, či ide o zmenku, ktorá má riadne uvedené všetky náležitosti, t.j. kto, komu, koľko, kedy a kde má platiť. V navrhovateľom predloženej zmenke je uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pri jazykovom výklade slov „na platenie“ a „predložiť“ je význam týchto slov celkom zřejmý. Predložka „v“ podľa synonymického slovenského slovníka vyjadruje časové okolnosti a jej synonymom je spojka „počas“. Podstatné meno „lehota“ podľa rovnakého slovníka znamená obdobie ako určitý časový úsek. Na základe týchto výkladových pravidiel možno vyvodiť záver, že navrhovateľom predložená zmenka má byť predložená na platenie počas obdobia štyroch rokov od vystavenia. Uvedený údaj potom logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového. Navrhovateľ sa nestotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená predložka „do“ a teda, že údaj by mal znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“. Takýto záver nemá oporu v jazykovom výklade a význame obsahu slov aj bez uvedenia predložky „do“ ako bolo vyššie uvedené. Navrhovateľ sa potom domnieva, že údaj „Zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, t.j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z údajov určuje zročnosť zmenky /v tomto prípade vistazmenka/ a druhý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka na platenie predložená. Pokiaľ ide o súdom prvého stupňa uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/59/2010 zo dňa 26.01.2011, tak toto rozhodnutie vychádza z celkom odlišnej situácie než je v danej veci. Vo veci posudzovanom Najvyšším súdom SR išlo o zmenku s dvomi údajmi splatnosti a to „na videnie“ a „do dvoch rokov od vystavenia“ a správne bolo uzavreté, že takáto zmenka je ničotná, teda neplatná. V predmetnej právnej veci ale údaj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalším údajom o splatnosti zmenky ale len údaj o predĺžení lehoty na predloženie zmenky na platenie podľa čl. I § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového. Navrhovateľ ďalej na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa. Navrhol preto, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu a jeho návrhu na začatie konania v celom rozsahu vyhovel.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť z týchto dôvodov:

Z obsahu spisu vyplynulo, že odporkyňa vystavila v Trenčíne dňa 02. októbra 2009 blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísala. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok odporkyne zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu, ktorú táto spoločnosť doplnila do zmenky. Zmenka obsahuje doložky „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku na navrhovateľa, ktorý je zahraničnou právnickou osobou bez uvedenia dátumu. Odporkyňa na zmenku navrhovateľovi nezaplatila žiadnu sumu a preto si navrhovateľ uplatnil voči nej právo zaplataenie zmenkovej sumy, vrátane zmluvne dohodnutého úroku 0,25% zo zmenkovej sumy, ale aj zákonný 6% úrok a zmenkovú odmenu.

Podľa čl. I § 75 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový, vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I § 33 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového zmenku možno vystaviť:
na videnie,
na určitý čas po videní,
na určitý čas po dáte vystavenia,
na určitý deň.

Podľa čl. I § 33 ods. 2 Zákona zmenkového a šekového zmenky s iným časom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné.

Podľa čl. I § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

V prvom rade odvolací súd uvádza, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný.

Ak je zmenka splatná na videnie /tzv. vista zmenka/, a to buď podľa výslovnej doložky na nej uvedenej, napr. „zaplaťte na videnie“ alebo „zaplaťte pri predložení“, ale aj „zaplaťte za túto vista zmenku“ a podobne alebo preto, že na nej, ak nejde o blankozmenku, nie je splatnosť uvedená, nie je možné pri jej vystavení stanoviť, kedy bude skutočne splatná a ktorým dňom splatnosť nastane. Toto rozhodnutie je vždy na majiteľovi zmenky, ktorý môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť a následne je nevyhnutné zmenku zaplatiť bez zbytočného omeškania, pretože sa táto stáva splatnou ihneď potom, ako ju ten, komu je predložená podľa čl. I § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového uvidí. Oprávnenie majiteľa vista zmenky, pokiaľ ide o predloženie zmenky na platenie, nie je z hľadiska časového neobmedzené a majiteľ zmenky tak musí urobiť v lehote jedného roku, ktorá plynie od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke. Táto zákonná lehota sa však uplatní len vtedy, ak nebude zo zmenky vyplývať iná lehota. Takúto inú lehotu môže vždy stanoviť vystaviteľ zmenky, a to tak dlhšiu, ako aj kratšiu.

Odvolací súd sa nestotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý bol vyslovený v napadnutom rozsudku, že zmenka predložená v tejto veci navrhovateľom je neplatná z dôvodu, že sú na nej uvedené dva rôzne údaje o splatnosti. Podľa odvolacieho súdu z tejto zmenky vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“. Ide teda o zmenku splatnú na videnie tak, ako to umožňuje čl. I § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového. Z ďalšieho obsahu znenia zmenky, ktorá bola určená na videnie, teda na zaplatenie po predložení, nevyplýva žiaden rozpor v údají o splatnosti zmenky. Doložka „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalším údajom o splatnosti zmenky ale predstavuje len prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa čl. I § 34 ods.1 Zákona zmenkového a šekového, z ktorej vyplýva, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Takýto záver zodpovedá jazykovému výkladu danej doložky tak ako ho v odvolaní uviedol navrhovateľ, ktorého argumentáciu v tomto smere si odvolací súd plne osvojuje.

Právny záver súdu prvého stupňa o neplatnosti zmenky predloženej navrhovateľom z dôvodu dvoch rozdielnych údajov o splatnosti na zmenke je teda nesprávny a nemožno na ňom založiť rozhodnutie o zamietnutí návrhu navrhovateľa. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí o veci okresný súd podľa § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.